

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **B. Y.**, zast. JUDr. Petrem Navrátillem, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2024, č. j. 56 Az 7/2024-23,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2024, č. j. OAM-331/ZA-ZA11-VL15-2024; tímto rozhodnutím žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, neboť se jednalo o nepřipustnou opakovanou žádost [§ 10 odst. 1 písm. e) zákona o azylu].

[2] Stěžovatel dne 1. 3. 2024 podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že z Turecka vycestoval asi před dvěma lety a od té doby je v ČR nepřetržitě. Do země původu se nemůže vrátit, neboť je ateista a příslušník kurdského etnika. Na Kurdy je v Turecku nahlíženo jinak než na Turky. Kvůli ateismu se stěžovatele zřekl i jeho otec.

[3] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany již žádal, rozhodnutím ze dne 4. 10. 2022, č. j. OAM-480/ZA-ZA12-ZA16-2022, však žalovaný stěžovateli žádnou formu mezinárodní ochrany neudělil. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem krajského soudu ze dne 28. 4. 2023, č. j. 56 Az 4/2022-27, a kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítl pro nepřijatelnost Nejvyšší správní soud (NSS) usnesením ze dne 31. 1. 2024, č. j. 4 Azs 213/2023-26. První žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel podal kvůli svému ateismu a kurdskému původu; žalovaný ovšem dospěl k závěru, že stěžovateli azylově relevantní pronásledování ani vážná újma v zemi původu nehrozí. Zcela shodné důvody stěžovatel uvedl i ve své opakované žádosti. Z Informace OAMP (Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra – pozn.

NSS) – Turecko – politická a bezpečnostní situace v zemi ze dne 4. 8. 2023 žalovaný dovodil, že od doby posuzování stěžovatelovy první žádosti v Turecku nedošlo ke změně, která by svědčila o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven azylově relevantnímu pronásledování či mu hrozila vážná újma. Žalovaný tedy neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti stěžovatele a řízení o žádosti zastavil.

[4] Stěžovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud neshledal důvodnou, protože ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel uváděl naprosto stejné motivy pro podání žádosti o mezinárodní ochranu jako v případě své první žádosti. Krajský soud dále uzavřel, že v Turecku od doby meritorního posouzení stěžovatelovy první žádosti nedošlo k žádné relevantní změně, která by odůvodňovala přijetí žádosti k meritornímu posouzení žalovaným. V tomto ohledu žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně, neboť vycházel z výše specifikované Informace OAMP ze dne 4. 8. 2023. Stěžovatel ani neuváděl žádné skutečnosti, kterými by prokázal, že v Turecku panují nově nastolené poměry. Uvedl pouze, že zpřísnění přístupu k osobám kurdské příslušnosti souvisí s eskalací vojenského střetu na Ukrajině – touto argumentací se však již krajský soud zabýval v řízení o žalobě proti první žádosti o mezinárodní ochranu a nepřisvědčil jí; neměl tak důvod se v nynějším řízení stejnou otázkou zabývat znovu. Krajský soud uzavřel, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně a že podmínky pro přijetí opakované žádosti k meritornímu posouzení naplněny nebyly.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, jakož i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Zdůraznil, že v žalobě namítal především nedostatečné hodnocení aktuální politické situace v Turecku a postavení kurdské menšiny. Nelze pominout, že vnitřní politická situace Turecka ve vztahu k občanům kurdské národnosti prochází v posledních letech dynamickými změnami v souvislosti s eskalací vojenského konfliktu na Ukrajině (Turecko spojuje svou podporu Ukrajiny a rozšiřování NATO s posílením tlaku členských států NATO vůči kurdským menšinám a organizacím). Krajský soud však ve shodě s žalovaným pouze konstatoval, že v Turecku nedošlo od doby meritorního posuzování první žádosti stěžovatele k žádné obecné změně, která by mohla představovat novou azylově relevantní skutečnost. Není však zřejmé, na základě jakých podkladů krajský soud k takovému závěru dospěl. Stěžovatel tedy spatřuje zásadní vadu rozhodnutí krajského soudu a postupu žalovaného v tom, že v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyly opatřeny žádné informace o aktuální situaci v zemi původu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti zastavil. Podle jeho názoru není známo současné místo pobytu stěžovatele (a to ani jeho zástupci), protože je dán důvod k zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu. Stěžovateli nic nebránilo, aby o změnu místa svého hlášeného pobytu požádal postupem podle § 77 a § 78 zákona o azylu.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[8] Zdejší soud dále konstatuje, že neshledal důvod pro zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu, jak navrhoval žalovaný. Podle posledně označeného ustanovení „[s]oud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany“. Stěžovatelův zástupce však soudu k výzvě sdělil, že stěžovatel v současné době pobývá na adrese X, přičemž o tomto prohlášení není důvodu pochybovat. Podmínky pro zastavení řízení podle uvedeného ustanovení tedy splněny nejsou, neboť místo pobytu stěžovatele zjistit lze. Žalovanému ani nelze přisvědčit, že měl stěžovatel změnu svého pobytu hlásit podle § 77 a § 78 zákona o azylu. Tato ustanovení upravují povinnost žadatele o mezinárodní ochranu hlásit své místo pobytu a zdržovat se v něm. Stěžovatel však postavení žadatele o mezinárodní ochranu nemá – řízení o jeho žádosti i o jeho opakované žádosti již skončilo, žaloba proti rozhodnutí žalovaného nemá odkladný účinek a nemá jej ani nyní podaná kasační stížnost (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu) a odkladný účinek žalobě ani kasační stížnosti nebyl přiznán (viz níže). Za takové situace se na stěžovatele povinnosti podle § 77 a § 78 zákona o azylu nevztahují, a neohlášení změny místa pobytu tak nepředstavuje důvod pro zastavení řízení, a to ani podle § 33 písm. e) zákona o azylu, který upravuje povinnost soudu zastavit řízení právě v případě, že žadatel o mezinárodní ochranu nenahlásí změnu místa pobytu či se na nahlášené adrese nezdržuje (viz rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 4/2017-49, č. 3561/2017 Sb. NSS).

[9] Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud dále ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[11] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku přijetí opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany k věcnému posouzení (resp. otázku požadavku na míru podrobnosti podkladů rozhodnutí o zastavení řízení o opakované žádosti). Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou,

od které Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu „[p]odal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a“.

[14] K otázce přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud již několikrát vyjádřil. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, mimo jiné uvedl, že rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů. [...] Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“ V rozsudku ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008-61, zdejší soud konstatoval: „V situaci, kdy cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl zčásti shodné skutečnosti jako ve své předchozí žádosti a zčásti skutečnosti nové, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení, postupoval správní orgán v souladu se zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, jestliže se žádostí zabýval pouze v rozsahu tvrzení, která lze považovat za přípustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu.“ Stejný názor vyslovil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009-64.

[15] V posuzované věci stěžovatel žádné nové skutečnosti neuváděl. Zpochybňuje pouze, že se žalovaný dostatečně zabýval změnami, k nimž ve vztahu k přístupu ke Kurdům došlo v Turecku od doby, kdy byla posuzována jeho první žádost o mezinárodní ochranu.

[16] V rámci řízení o jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel uvedl pouze, že žádost podal z důvodu svého ateismu a kurdské národnosti, tj. pouze z důvodů, které uvedl i v minulé žádosti. Naproti tomu ani nenaznačil, že by důvodem podání opakované žádosti měla být změna situace v zemi původu. Právě okolnost, že stěžovatel ve své opakované žádosti ani okrajově nezmiňoval jakýkoli posun ve významu jím uváděných důvodů, byla určující pro míru podrobnosti, v jaké se žalovaný musel vypořádat s otázkou, zda se v zemi jeho původu změnila bezpečnostní situace tak zásadním způsobem, aby to opodstatňovalo meritorní posouzení opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2020, č. j. 2 Azs 302/2019-57, bod [17], či ze dne 31. 7. 2024, č. j. 1 Azs 123/2024-41, bod [9]). Žalovaný tak vyšel z obecné zprávy o zemi původu

pokračování

(viz výše specifikovaná Informace OAMP ze dne 4. 8. 2023), ze které nevyplývalo, že by v Turecku mělo od posuzování stěžovatelovy první žádosti o mezinárodní ochranu dojít k jakékoliv změně, která by mohla být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Žalovanému tedy není čeho vytknout, neboť jím shromážděné informace o zemi původu zcela odpovídaly obecnosti stěžovatelových tvrzení a žádné relevantní změně v zemi původu nenasvědčovaly.

[17] V žalobě následně stěžovatel tvrdil, že v jeho zemi původu došlo ke změně poměrů, jako jediný konkrétní argument však uvedl (obdobně jako v kasační stížnosti) změnu postoje ke Kurdům v důsledku války na Ukrajině. Přesně takovou argumentaci se již zabýval krajský soud ve shora zmíněném rozsudku č. j. 56 Az 4/2022-27 a později i Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 4 Azs 213/2023-26 a této argumentaci soudy nepřisvědčily; znovu se touž otázkou již ani žalovaný, ani krajský soud neměli důvod zabývat. Ve zbytku byla stěžovatelova tvrzení zcela obecná – stěžovatel pouze uváděl, že v Turecku došlo ke změně přístupu k osobám kurdské národnosti, ale nikterak nekonkretizoval, v čem by tato změna měla spočívat, ani neodkázal na jakýkoliv informační zdroj, který by svědčil ve prospěch jeho tvrzení. Krajský soud tak nepochybil, pokud stěžovateli v napadeném rozsudku odpověděl v obdobné míře obecnosti, jako byl koncipován příslušný žalobní bod, a dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně.

[18] Nad rámec nezbytného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že závěr krajského soudu o absenci podstatné změny v přístupu Turecka ke Kurdům konvenuje i v recentní judikatuře zdejšího soudem zastávanému názoru, že v Turecku k azylově relevantnímu pronásledování výhradně pro kurdskou národnost zpravidla nedochází, ačkoliv příslušníci tohoto etnika různým formám diskriminace skutečně čelí (viz rozsudek NSS ze dne 2. 8. 2024, č. j. 5 Azs 57/2024-61, bod [19] a tam citovanou judikaturu, či usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 5 Azs 29/2024-31).

[19] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[20] Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel v posuzované věci požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud však rozhodl ve věci samé bezodkladně po provedení nezbytných procesních úkonů, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tedy nerozhodoval.

[21] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný sice měl ve věci úspěch, ze spisu však nevyplývá,

že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 5. září 2024

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu